

RAPPORT
BEDÖMNING AV MARKMILJÖN
SKEPPET 12, DANDERYD

2017-01-26

UPPDRAG 273952, Skeppet 12
Titel på rapport: Bedömning av markmiljön - Skeppet 12, Danderyd
Status: Godkänd
Datum: 2017-01-26

MEDVERKANDE

Beställare: ALM Equity AB
Kontaktperson: Ulrika Bladh

Konsult: Tyréns AB
Uppdragsansvarig: Nicklas Andersson
Handläggare: Nicklas Andersson
Kvalitetsgranskare: Leo Mille

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	BAKGRUND OCH SYFTE.....	4
2	MARKFÖRHÅLLANDEN.....	4
3	METOD.....	4
4	VERKSAMHETER INOM FASTIGHETEN.....	5
	4.1 TIDIGARE VERKSAMHETER OCH FÖRORENINGAR I NÄROMRÅDET.....	5
5	SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER.....	7
6	UNDERLAG.....	8

1 BAKGRUND OCH SYFTE

Tyréns har fått i uppdrag av ALM Equity AB att göra en bedömning och ge ett utlåtande avseende risk för förekomst av förorenade jordmassor inom fastigheten Skeppet 12, Danderyd.

ALM Equity planerar en ombyggnation av en befintlig byggnad på fastigheten. På fastigheten finns idag en byggnad där de två nedersta våningarna är parkeringsgarage och de två översta våningarna är kontor. Planen är att riva de två kontorsplanen och bygga ett bostadshus i fyra våningar. Parkeringsvåningarna kommer inte att rivas, utan behålls som de är idag. Vidare planeras att bygga ytterligare ett litet underjordiskt garage i anslutning till det planerade bostadshuset.

Syftet med uppdraget är att upprätta ett utlåtande om markmiljön, samt ge förslag på omfattning av markmiljöprovtagningar. Avgivet utlåtande ska användas som underlag vid planeringen av de kommande markarbetena.

2 MARKFÖRHÅLLANDEN

Enligt SGU:s jordarts- och jorddjupskarta utgörs de naturliga jordarterna i marken inom fastigheten till större delen av postglacial lera. Marken i den nordöstra delen av fastigheten utgörs av morän på berg, medan marken i den östra delen utgörs av postglacial sand. Större delen av fastigheten bedöms dock vara utfylld med fyllnadsmassor av varierande mäktighet.

Figur 1 Jordartskarta Skeppet 12. Källa SGU.

3 METOD

För att få en bild av vilka potentiellt miljöfarliga verksamheter som har bedrivits inom och i anslutning till planområdet har sökningar gjorts i digitala och fysiska arkiv hos Danderyds kommun, Stadsarkivet i Stockholm stad samt hos Länsstyrelsen i Stockholm. Kontakt har även tagits med kommunens miljöenhet för att utröna om de har kännedom om det skett några utsläpp eller läckage inom planområdet eller dess närhet. Vidare har historiska kartor och bilder över planområdet studerats för att avgöra om det funnits verksamheter inom området tidigare som kan ha påverkat markmiljön. Ett platsbesök utfördes 2016-11-22 av Nicklas Andersson, Tyréns.

4 VERKSAMHETER INOM FASTIGHETEN

Tyréns har inte funnit några arkivuppgifter om att det har bedrivits miljöfarliga verksamheter inom planområdet. Detta stöds även av historiska bilder som Tyréns tagit del av. I Figur 2 redovisas ett historiskt flygfoto, vilket ger en tydlig indikation på att området för några decennier sedan var oexploaterat. Området har under lång tid använts som parkeringsplats.

Figur 2 Bild över planområdet tagen någon gång mellan 1955 och 1967. Ungefärliga läget för fastigheten Skeppet 12 är markerat med rött. Källa Eniro.

Kommunens miljöenhet har inga noteringar om föroreningar eller utsläpp som ska ha skett på fastigheten. De har dock obekräftade uppgifter om att det inom golfbanan och intilliggande fastigheter använts rivningsmassor från Klarakvarteren i Stockholm som fyllnadsmaterial. Dessa uppgifter har dock inte kunnat verifieras av uppgifter från något arkiv.

4.1 TIDIGARE VERKSAMHETER OCH FÖRORENINGAR I NÄROMRÅDET

Stockholms golfklubb har en golfbana i anslutning till Skeppet 12. På golfbanan har man, enligt uppgifter från kommunen miljöenhet, historiskt använt sig av bland annat bekämpningsmedel.

När man för något år sedan schaktade inom fastigheten Danderyd 3:181, vid Mörbyviken, knappt 100 meter söder om Skeppet 12, påträffades diverse fyllnadsmassor med något förhöjda halter av PAH H, kvicksilver samt arsenik. Halterna översteg de generella riktvärdena för känslig markanvändning, KM, men understeg riktvärdena för mindre känslig markanvändning, MKM. De påträffade halterna var alltså relativt låga.

Genom sökningar i länsstyrelsens databaser har 7 potentiellt förorenade objekt inom en radie av cirka 500 meter från det aktuella området identifierats. Objekten är belägna inom olika fastigheter i närområdet. Objektens placering visas i Figur 3.

Figur 3 Potentiellt förorenade områden. Skeppet 12 är markerat med rött.

1. Fd Kevinge handelsträdgård i Danderyd

Inom fastigheterna, Fyren 5-6 samt Fyren 13-14 bedrev Kevinge handelsträdgård sin verksamhet under perioden 1945 till och med 1975. Branschtypiska föroreningar är eldningsolja och olika bekämpningsmedel. Länsstyrelsen bedömer att risken för att kemikalier ska spridits är liten. Spridningsförutsättningarna bedöms som måttliga då området till stor del består av lergyttja. Spridningsriktningen bedöms vara ned mot recipienten, det vill säga Mörbyviken.

2. Danderyd sjukhus AB, brandövningsplats

Inom fastigheten Sjukhuset 5 har Danderyd sjukhus en brandövningsplats där de utbildar sin personal. Brandövningsplatsen har brukats sedan åtminstone år 2001, möjligen längre. Tidigare skedde övningarna mer frekvent och det förekom att handhållna brandsläckare med skummedel användes. Användningen av skummedel upphörde senast år 2007. Oklart vilka restprodukter som finns på platsen, men som specifika för branschen (brandövningsplatser) kan nämnas petroleumprodukter, PAH, VOC, metaller, fluorerade ämnen och dioxin.

3. Danderyd sjukhus

Inom fastigheten Sjukhuset 5 har Danderyd sjukhus förbränningsanläggningar som förser byggnaderna med reservkraft. Tidigare användes olja innehållande PCB.

4. Panncentral – Mörby Centrum

Inom fastigheten Sjukhuset 5 fanns tidigare en förbränningsanläggning där det eldadats med olja. Anläggningen är numera nedlagd.

5. Annmari's kemtvätt

Vid fastigheten Mörbybacken 1 finns en kemtvätt som har hanterat perkloretylen. Det finns inga uppgifter om att läckage skulle ha skett från verksamheten.

6. Ljuskopia AB

Inom fastigheten Mörbybacken 1 har en grafisk industri haft sin verksamhet. Det finns inga indikationer på en storskalig grafisk verksamhet eller lång verksamhetstid.

7. Tandläkare, Axel Johnsons väg 2

Inom fastigheten Mörbybacken 1 har tidigare en tandläkare haft sin verksamhet. Tillgängliga arkivuppgifter anger att sanering av avloppsrören avseende kvicksilver delvis har utförts.

5 SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Inga miljöfarliga verksamheter har bedrivits inom fastigheten, vilket i mycket stor utsträckning minskar risken för att markmiljön är påverkat av förhöjda halter förorenande ämnen. Det kan finnas en risk för att bilar som parkerats inom fastigheten kan ha läckt ut drivmedel eller olja, men det torde i så fall vara i liten omfattning.

Området är i viss omfattning är utfyllt med fyllnadsmassor, vilket gör att det finns risk för att förorenade jordmassor har förts till fastigheten. Obekräftade uppgifter gör gällande att massor med härkomst från rivningen av Klarakvarteren i Stockholm har fraktas till platsen. Det är dock inte känt vilka mängder av sådana fyllnadsmassor detta kan ha omfattat, eller i vilken utsträckning sådana massor skulle kunna associeras med förhöjda halter av förorenade ämnen.

Bekämpningsmedel har hanterats i okänd omfattning inom den närliggande golfbanan. Det kan inte helt uteslutas att dessa bekämpningsmedel kan ha spridits till Skeppet 12, antingen genom vattenburen transport genom marklagren eller på grund av oförsiktig användning.

De potentiellt miljöfarliga verksamheter som identifierats söder om fastigheten (objekt 1 och 2) har hanterat kemikalier som har egenskaper som gör att de förvisso kan spridas till närliggande markområden. Det mest troliga i det här fallet är dock att eventuella läckage från dessa verksamheter har spridits till Mörbyviken. Risken att Skeppet 12 skulle ha påverkats av dessa verksamheter bedöms därmed vara mycket ringa.

Övriga identifierades miljöfarliga verksamheter bedöms inte ha någon påverkan på Skeppet 12. Detta då de antingen har hanterat kemikalier som normalt inte transporteras långa vägar i mark eller på grund av att de mängder kemikalier berörda verksamheter har använt i sin verksamhet bedöms kunna betecknas som små.

Det är möjligt att fastigheten kan ha påverkats av deposition, dvs att miljöfarliga ämnen har tillförts området med nederbörd eller damning från trafik eller annan verksamhet i områdets näromgivning. Omfattningen av sådan påverkan bedöms dock som ringa, och bedöms ur ett riskperspektiv kunna försummas.

För att få en bättre bild av markmiljöns status föreslås att en miljöteknisk markundersökning genomförs inom området. Undersökningen bör ske som jordprovtagning av jord i 6-8 provpunkter fördelade inom området. Flest provpunkter bör koncentreras till där mäktigheten av fyllnadsmaterial bedöms vara störst. Jordmassorna bör då analyseras med avseende på bekämpningsmedel, metaller, polyaromatiska kolväten (PAH), alifater och aromater. I samband med jordprovtagningen installeras lämpligen ett grundvattenrör för miljöprovtagning inom fastigheten.

6 UNDERLAG

Länsstyrelsen i Stockholms län, 2005	Inventering av kemtvättar i Stockholms län
Mifo - Id 126644	Birka energi panncentral
Mifo - Id 126734	Panncentral – Nedlagd Mörby centrum
Mifo - Id 181715	F.d. Kevinge handelsträdgård i Danderyd
Mifo, Id 126602, 2004-04-20	Annmari 's kemtvätt
Mifo, Id 189129, 2014-09-08	Danderyds sjukhus, brandövningsplats
Naturvårdsverket, 1999	Naturvårdsverkets Metodik för Inventering (Naturvårdsverkets rapport 4918)
Objektsammanfattning - Id 181715	F.d. Kevinge handelsträdgård i Danderyd
Objektsammanfattning - Id 189129	Danderyds sjukhus, brandövningsplats
Objektsammanfattning - Id 126648	Danderyds sjukhus
Objektsammanfattning - 126734	Panncentral – Nedlagd Mörby centrum
Objektsammanfattning - Id 126602	Annmari 's kemtvätt
Objektsammanfattning - Id 180962	Ljuskopia AB
Objektsammanfattning - 126573	Tandläkare, Axel Johnsons väg 2